

**ONTWERP VAN DECREET TOT INSTEMMING MET HET VERDRAG INZAKE
DE INTERNATIONALE ORGANISATIE VOOR MARITIEME NAVIGATIE
ONDERSTEUNENDE DIENSTVERLENING EN DE BIJLAGE, GEDAAN TE
PARIJS OP 27 JANUARI 2021.**

Samenvatting

Het voorliggende verdrag betreft de oprichting van de Internationale Organisatie voor Maritieme Navigatie Ondersteunende Dienstverlening. De organisatie is een opwaardering van 'the International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities' (IALA). De Algemene Vergadering van IALA besliste om de organisatie om te vormen van een niet-gouvernementele organisatie (NGO) naar een intergouvernementele organisatie (IGO).

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De International Association of Lighthouse Authorities (IALA) werd opgericht in 1957. De organisatie werd in 1998 omgedoopt tot de International Association of Marine Aids to Navigation and Lighthouse Authorities of in het Nederlands '*de Internationale Associatie voor Autoriteiten voor Maritieme Navigatiehulpmiddelen en Vuurtorens*'.

Het is een platform waar scheepvaartbegeleidingsdiensten, fabrikanten van scheepvaartnavigatie-materiaal, consultants en opleidingsinstituten van overal in de wereld elkaar ontmoeten om hun ervaringen en verwezenlijkingen op het vlak van assistentie aan de scheepvaart uit te wisselen. De organisatie werkt standaarden uit voor de scheepvaartbegeleiding, zodat die wereldwijd op een geharmoniseerde wijze kan geschieden en zodoende ervoor zorgt dat de scheepvaart zo veilig, snel en kost-effectief mogelijk verloopt, met inachtneming bovendien van het mariene milieu.

IALA heeft vooral op technisch vlak zeer verdienstelijk werk geleverd, waarbij zowel de noden van de kapiteins en hun bemanning, ontwikkelingen in technologie, als de vereisten en beperkingen van de scheepvaartbegeleidingsdiensten aan boord worden genomen. Dit gebeurt via diverse technische comités met experts van overal in de wereld, die goede praktijk-standaarden ontwikkelen, die uitmonden in IALA- aanbevelingen en richtlijnen.

IALA biedt op hun verzoek steun aan landen (vooral uit de derde wereld) met name onder de vorm van vorming en capaciteitsopbouw om hen beter in staat te stellen de internationale kuststaat-verplichtingen van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) na te komen. Daartoe werd in 2012 de Worldwide IALA Academy in het leven geroepen, dat integraal deel uitmaakt van de ouderorganisatie maar met een onafhankelijke financiering.

Het huidige IALA telt 83 'nationale leden' (regeringen en bevoegde autoriteiten), 59 'geassocieerde' leden (andere betrokken overheidsagentschappen en organisaties) en 131 industriële leden (voornamelijk uitrustingsfabrikanten en dienstverleners).

B. Inhoud

De Algemene Vergadering van IALA besliste op 27 mei 2014 om de organisatie om te vormen van een niet-gouvernementele organisatie (NGO) naar een intergouvernementele organisatie (IGO), die beantwoordt aan de eisen van de Conventie van Wenen. De vergelijking werd gemaakt met de Centrale Rijnvaartcommissie (als naar verluidt eerste internationale organisatie in de scheepvaartsfeer die werd opgericht na het Congres van Wenen).

In de aangenomen resolutie wordt vermeld dat de IGO-status "het best de verwezenlijking van de doelstellingen van IALA in de 21e eeuw mogelijk kan maken". Door het opwaarderen van de status van IALA tot het niveau van andere IGO's waar het al decennialang nauw mee samenwerkt, zoals de IMO ('International Maritime Organisation'), de ITU ('International Telecommunications Union') en de WMO ('World Meteorological Organisation'), zal het volgens de voorstanders als volwaardig partner van deze IGO's nog doeltreffender kunnen samenwerken met deze organisaties, via het sluiten van verdragen, met name door betere coördinatie en grotere integratie van de standaarden. Op die manier kan overlap gemakkelijker worden vermeden en kan er door synergie optimaler gebruik worden gemaakt van de bestaande middelen.

Het voorliggende verdrag betreft dus de oprichting van *'the International Organization for Marine Aids to Navigation'* of in het Nederlands *'de Internationale Organisatie voor Maritieme Navigatie Ondersteunende Dienstverlening'*.

C. Procedureverloop

Gemengd karakter en ondertekening

In zijn vergadering van 18 oktober 2018 legde de Werkgroep gemengde verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB), het gemengde karakter van het voorliggende oprichtingsverdrag vast. Zowel de federale overheid als het Vlaams Gewest zijn bevoegd verklaard. In een brief d.d. 4 januari 2019 deelde de voorzitter van de ICBB mee dat geen enkel bezwaar werd geformuleerd. De ICBB heeft de in de WGV bereikte consensus dus stilzwijgend bekrachtigd en deze intrafederale consensus bijgevolg uitvoerbaar gemaakt.

Tijdens de Diplomatieke Conferentie in Kuala Lumpur, op 28 februari 2020, werd de verdragstekst aangenomen.

Op 27 november 2020 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het oprichtingsverdrag en machtigde de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken om het verdrag te ondertekenen.

Dit verdrag staat sinds 27 januari 2021 in Parijs open voor ondertekening door alle lidstaten van de Verenigde Naties, voor een periode van één jaar die zal eindigen op 26 januari 2022.

Op 5 november 2021 ondertekende de Vlaamse minister bevoegd voor mobiliteit in naam van het Koninkrijk België het verdrag volgens formule 2 van de ICBB, dit wil zeggen één handtekening, met volmachten van alle betrokken overheden en in naam van alle betrokken overheden, met de vermelding in de verdragstekst van de deelstaten in de aanhef en boven de handtekening.

Naar aanleiding van het advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving, van 17 februari 2023 werd het dossier op 14 maart 2023 opnieuw geagendeerd op de werkgroep gemengde verdragen. In dat advies is de Raad van State van mening dat ook het Waals Parlement en het Brussels Hoofdstedelijke Parlement dienen in te stemmen met het verdrag. Zowel het Waals Gewest als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest achten zich materieel bevoegd. Het gemengd karakter (federaal/Vlaams Gewest) werd dan ook uitgebreid naar federaal/gewesten.

Advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving

De Raad van State, afdeling Wetgeving, bracht op 17 februari 2023 advies uit met kenmerk 72.782/VR.

Bevoegdheid

Overeenkomstig artikel 167, § 1, eerste lid, van de Grondwet zijn de gemeenschappen en de gewesten bevoegd om de internationale samenwerking te regelen, met inbegrip van het sluiten van verdragen "voor de aangelegenheden waarvoor zij door of krachtens de Grondwet bevoegd zijn".

De Raad van State stelt hierbij dat die bepaling naar de materiële bevoegdheden van de gemeenschappen en de gewesten verwijst. De bevoegdheidsverdeling *ratione materiae* is aldus de leidraad voor het bepalen van de bevoegdheid van de gemeenschappen en de gewesten op internationaal vlak.

Volgens de Raad van State kan het verdrag tot de bevoegdheid van de federale overheid worden gerekend, onder meer op grond van haar bevoegdheden inzake de politie van de zeevaart en inzake de normalisatie.

Daarnaast is de Raad van mening dat overeenkomstig artikel 6, § 1, X, eerste lid, 9°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' de gewesten bevoegd zijn voor "de loodsdiensten en de bebakeningsdiensten van en naar de havens, evenals de reddings- en sleepdiensten op zee". Om die reden dient volgens de Raad van State ook het Waals Parlement en het Brussels Hoofdstedelijke Parlement in te stemmen met het voorliggend verdrag.

Zoals reeds hoger vermeld, werd het dossier op 14 maart 2023 opnieuw geagendeerd op de werkgroep gemengde verdragen. Zowel het Waals Gewest als het Brussels Hoofdstedelijk Gewest verklaarden zich materieel bevoegd. Het gemengd karakter (federaal/Vlaams Gewest) werd dan ook uitgebreid naar federaal/gewesten. Het Waals Parlement en het Brussels Hoofdstedelijke Parlement dienen dan ook in te stemmen met het voorliggend verdrag.

Artikel 15 van het verdrag

De Raad van State merkt op dat artikel 15 van het verdrag voorziet in twee procedures voor een vereenvoudigde verdragswijziging, meer bepaald in lid 5 en lid 6 van het artikel, die ertoe kunnen leiden dat België internationaal gebonden wordt door die wijzigingen, zonder dat de wetgevende vergaderingen daarmee hun instemming hebben verleend.

Indien de wetgevende kamers de grenzen van de toekomstige wijzigingen kennen en uitdrukkelijk aangeven dat ze instemmen met die wijzigingen, bestaat er volgens vaste adviespraktijk van de Raad geen bezwaar.

Het voorontwerp van decreet bevat geen voorafgaande instemming met dergelijke wijzigingen.

Gelet op het open en onbepaalde karakter van het toepassingsgebied van artikel 15, leden 5 en 6, van het verdrag is het volgens de Raad van State onmogelijk voor het Vlaams Parlement om de grenzen van de mogelijke latere verdragswijzigingen te kennen en dus om ermee in te stemmen. De wijzigingen die met toepassing van artikel 15, vijfde en zesde lid, zouden worden aangebracht, zullen bijgevolg slechts uitwerking kunnen hebben in de Belgische rechtsorde nadat daarmee werd ingestemd door alle bevoegde parlementen, in overeenstemming met artikel 167, §§ 2 en 3, van de Grondwet.

De Vlaamse Regering antwoordt dat de verdragswijzigingen telkens zullen worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

II. Toelichting bij het verdrag

Artikel 1 betreft de oprichting van de organisatie 'the International Organization for Marine Aids to Navigation' (Nederlandse vertaling: '*de Internationale Organisatie voor Maritieme Navigatiehulpmiddelen*') als internationale organisatie. Artikel 2 bevat enkele definities.

Artikel 3 beschrijft het doel en de doelstellingen van de Organisatie. Het doel is om regeringen en organisaties samen te brengen die betrokken zijn bij regulering, levering, onderhoud of exploitatie van maritieme hulpmiddelen voor de navigatie. De doelstellingen zijn:

- het bevorderen van de veilige en efficiënte verplaatsing van schepen door verbetering en harmonisatie van maritieme hulpmiddelen voor de scheepvaart;
- het bevorderen van technische samenwerking en capaciteitsopbouw die verband houden met de ontwikkeling en overdracht van expertise, wetenschap en technologie met betrekking tot maritieme hulp aan de navigatie;
- het aanmoedigen en vergemakkelijken van de algemene aanvaarding van de hoogst haalbare normen in aangelegenheden met betrekking tot maritieme hulpmiddelen voor de navigatie; en
- te voorzien in de uitwisseling van informatie over aangelegenheden die door de Organisatie worden overwogen.

Om het doel en de doelstellingen te bereiken, zijn de functies van de Organisatie onder meer (artikel 4):

- niet-verplichte normen, aanbevelingen, richtlijnen, handleidingen en andere geschikte documenten ontwikkelen en communiceren;
- voorzien in mechanismen voor raadpleging en uitwisseling van informatie;
- internationale samenwerking ontwikkelen door nauwe werkrelaties en hulp tussen lidstaten, geassocieerde leden en aangesloten leden te bevorderen;
- om technische, organisatorische hulp of training te verlenen aan regeringen, diensten en andere organisaties;
- om conferenties, symposia, seminars, workshops en andere evenementen te organiseren; en
- contacten onderhouden en samenwerken met relevante internationale en andere organisaties.

De Organisatie bestaat uit lidstaten, geassocieerde leden en aangesloten leden (artikel 5).

Artikel 6 somt de organen van de Organisatie op. Deze bestaan uit de algemene vergadering (artikel 7) als het belangrijkste besluitvormende orgaan, de Raad (artikel 8) als uitvoerend orgaan, comités en ondergeschikte organen (artikel 9) die nodig zijn om de activiteiten van de organisatie te ondersteunen, en het secretariaat (artikel 10). De secretaris-generaal wordt aangesteld voor een periode van drie jaar, die tweemaal verlengd kan worden.

Beslissingen worden genomen bij consensus. Indien er geen consensus mogelijk is, worden beslissingen aangenomen bij een twee derde meerderheid. Elke lidstaat heeft stemrecht (artikel 11).

Overeenkomstig artikel 12 zijn Arabisch, Chinees, Engels, Frans, Russisch en Spaans de officiële talen van de Organisatie. In de resolutie van 28 februari 2020 werd vastgelegd dat enkel het Engels als werktaal zal worden gebruikt.

Artikel 13 betreft de financiën van de Organisatie. Elk lid zal een bijdrage moeten leveren. Artikel 14 omvat zowel de rechtspersoonlijkheid van de Organisatie als de voorrechten en immuniteiten.

Het verdrag kan worden gewijzigd (artikel 15). Er kunnen geen voorbehouden bij het verdrag worden gemaakt (artikel 16). Artikel 17 betreft de geschillenbeslechting.

De artikelen 18 tot en met 22 bevatten gebruikelijke slotbepalingen inzake de ondertekening, ratificatie, goedkeuring, aanvaarding en toetreding, de depositaris, inwerkingtreding, terugtrekking en beëindiging.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair
Management,

Jan JAMBON

de Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS